

ОБОБЩЕН ДОКЛАД

ОТ ПРОВЕДЕНО ГРАЖДАНСКО НАБЛЮДЕНИЕ НА ПУБЛИЧНАТА УСЛУГА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА МЕСЕЦ ОКТОМВРИ 2019 Г.

Част I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

В рамките на проект BG05SFOP001-2.009-0167-C01 "Повишаване на гражданското участие в местните политики по управление на отпадъците" през месец октомври 2019 г. продължава провеждането на гражданско наблюдение на територията на Община Видин, фокусирано върху системата за управление на отпадъците.

Гражданското наблюдение се провежда от екип от граждански наблюдатели – доброволци, подбрани при спазване на хоризонталните принципи за недопускане на дискриминация, равенство между половете, равно участие, както и липса на конфликт на интереси със структурите, които ще бъдат обект на наблюдение.

За отчетния период бяха проведени 3 граждански наблюдения при спазване на разработената методология, отчетена е следната статистика:

Проведени граждански наблюдения	
Общ брой наблюдения за месеца	4
Наблюдение на място и интервю с потребители на публичната услуга по управление на отпадъците	3
Интервю с представители на гражданското общество, медии,	1

www.eufunds.bg

Проект № BG05SFOP001-2.009-0167-C01 "Повишаване на гражданското участие в местните политики по управление на отпадъците", съ-финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, по процедура BG05SFOP001-2.009 „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“

други потребители на публичната услуга	
Наблюдение на място и интервю с представители на структурите, включени в цикъла по управление на отпадъците	0
Наблюдения, осъществени между 7.00 и 19.00 часа	4
Наблюдения, осъществени между 19.00 и 7.00 часа	0
Наблюдения, осъществени през работните дни	3
Наблюдения, осъществени през почивните дни	1
Наблюдения, проведени в пилотна зона 1	1
Наблюдения, проведени в пилотна зона 2	0
Наблюдения, проведени в пилотна зона 3	2
Наблюдения, проведени в пилотна зона 4	0
Наблюдения, проведени в пилотна зона 5	0
Наблюдения, проведени в пилотна зона 6	1

Част II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ОСЪЩЕСТВЕНИТЕ ГРАЖДАНСКИ НАБЛЮДЕНИЯ

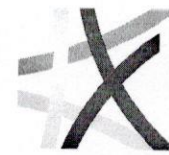
През месец октомври 2019 г. са проведени 3 наблюдения на място и интервю с потребители на публичната услуга.

1. Резултати от наблюдения на място и интервю с потребители на публичната услуга по управление на отпадъците

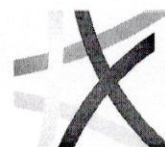
I.	Битов отпадък – състояние и оценка
----	------------------------------------

1	<p>Състояние, брой, местоположение, обем на контейнерите за битови отпадъци</p> <p><i>Повечето от интервюираните лица са на мнение, че контейнерите за битови отпадъци се почистват и се поддържат в подходящ вид, разположението им е правилно, обемът им е достатъчен, но броят им е по-малък от нуждите на потребителите.</i></p>
2	<p>Състояние и капацитет на сметосъбираща и сметоизвозваща техника</p> <p><i>В рамките на текущите наблюдения интервюираните потребители споделят, че състоянието на техниката за сметосъбиране и сметоизвозване е на нужното ниво.</i></p>
3	<p>График (честотата) на събиране на битовия отпадък</p> <p><i>Большинството интервюирани потребители са на мнение, че графикът за събиране на битовия отпадък не отговаря на нуждите на потребителите, като е необходимо отпадъкът да се извозва по-често.</i></p>
4	<p>Наличие на нерегламентирани сметища, справяне с тях?</p> <p><i>В две от проведените наблюдения е предоставена информация за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Край главен път E79 на входа на гр. Дунавци до бензиностанция „Крузиз“.</i> <i>2. Зад магазин „Кауфланд“.</i>
II.	Разделно събиране на отпадъци – състояние и оценка
1	<p>Състояние, брой, местоположение, обем на контейнерите за разделно събиране на отпадъци</p> <p><i>По отношение на разделното събиране на отпадъци от опаковки всички интервюирани потребители са на мнение, че разделното събиране на отпадъци се обезсмисля, тъй като от една страна потребителите смесват отпадъка в контейнерите и не ги използват по предназначение, а от друга страна, по време на сметосъбирането, разделно събраните отпадъци от всички контейнери се смесват на едно място. Като цяло мнението на потребителите е, че състоянието на контейнерите за разделно събиране на отпадъци е добро, но броят и местоположението им не са съобразени с нуждите на хората, те трябва да са разположени по-начесто.</i></p>
2	<p>График (честотата) за разделно събиране на отпадъци</p> <p><i>Всички интервюирани потребители споделят, че честотата на събиране на разделно събраните отпадъци отговаря на нуждите на потребителите.</i></p>
3	<p>Отношение на потребителите към разделното събиране на отпадъците от опаковки и на биоотпадъците</p> <p><i>При всички проведени наблюдения в периода се отчита подкрепа за изграждането на</i></p>

	<p><i>организирана система за разделно събиране на биоразградими и биоотпадъци на територията на община Видин, като предпочитания се дават към централизираната система, включваща разделно събиране и извозване на събрания материал до инсталацията за компостиране на РДБО Видин.</i></p> <p><i>Налага се мнението, че във всички проведени до момента граждански наблюдения се заявява желание за въвеждане на организирана система за събиране и извозване на биоразградимите и биоотпадъците, като приоритет се дава на централизираната система.</i></p>
III.	Гражданско участие – състояние и оценка
1	<p>Налице ли е гражданско участие в процеса по управление на отпадъците и какво?</p> <p><i>По време на всички реализирани граждански наблюдения през месеца интервюираните потребители масово споделят, че не разполагат с достъп до нужната им информация относно управлението на отпадъците. Ако получават такава, то тя е получена по неформален път – чрез приятели, познати. За пореден път се налага мнението, че информацията, касаеща управлението на отпадъците не е поднесена в подходящ вид на гражданите, липсва лесен достъп до нея, което възпрепятства гражданското участие в процеса по управление на отпадъците на местно ниво.</i></p>
2	<p>Система за подаване на сигнали и жалби, свързани с управлението на отпадъците?</p> <p><i>Болшинството от потребителите не могат да преценят как действа системата за подаване на жалби и сигнали, тъй като не са подавали жалби и сигнали до момента.</i></p>
IV.	Оценка на ефективността и ефикасността на услугата
1	<p>Степен на удовлетвореност от качеството на услугата?</p> <p><i>Като цяло потребителите дават задоволителна оценка за качество на публичната услуга, като повечето от интервюираните потребители споделят, че действащата система за налагане на глоби и наказания е неефективна и неадекватна и не предполага превенция на нарушенията.</i></p>
V.	Сигнали и препоръки
1	<p>Подаден ли е сигнал за нарушение при предоставянето на услугата?</p> <p><i>В рамките на проведените наблюдения не са подадени сигнали за нарушения по предоставянето на услугата.</i></p>
2	<p>Дадени ли са препоръки за подобряване качеството на публичната услуга?</p> <p><i>В рамките на проведените наблюдения през месец октомври 2019 г. интервюираните потребители отправят следните препоръки за подобряване качеството на публичната услуга:</i></p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Да се провеждат широки информационни и мотивационни кампании, включващи обсъждане и разгласяване на ползите и разумното отношение към отпадъците, намаляване на генерирането им, повторната им употреба, рециклирането; 2. Да се проучат утвърдени европейски практики, насърчаващи разделното събиране на отпадъци, които след приспособяване да се прилагат и на местно ниво; 3. Да се увеличи броя на контейнерите за разделно събиране на отпадъци; 4. Въвеждане на видео наблюдение на проблемните места; 5. Улесняване на процедурата по изхвърляне на строителни отпадъци; 6. Насочване на гражданската енергия към създаване на обединение „За по-чист Видин“, с цел обсъждане на наболели и актуални въпроси, свързани с чистотата на града и региона.
VI.	Други коментари, заключение
	<p>В резултат на проведените наблюдения през месец октомври 2019 г. се отчита противоречиво отношение към провежданата политика по управление на отпадъците в Община Видин. Като цяло в проведените наблюдения се отчита задоволително качество на публичната услуга по управление на отпадъците. В резултат и на предходни граждански наблюдения се налага мнението, че в района на пилотна зона 3 услугата по сметосъбиране и сметоизвозване на битовия отпадък като цяло е на доста високо ниво. Потребителите от централната градска част изразяват задоволство от качеството на публичната услуга. По време на наблюденията се отправят доста градивни препоръки по отношение на разделното събиране на отпадъци – всички интервюирани лица считат, че тази услуга е компрометирана, липсва реално разделно събиране и изхвърляне на отпадъка от потребителите от една страна, а от друга се наблюдава смесване на отпадъците от всички контейнери на едно място по време на сметосъбирането, което действа силно демотивиращо на гражданите.</p> <p>От старта на гражданското наблюдение, във всички досега проведени наблюдения, се изразява категорична подкрепа за въвеждането на организирана система за разделно събиране и извозване на биоразградими и биоотпадъци, което трябва да е сериозен индикатор за местната власт за необходимостта от проучване на добрите практики и прилагането ѝ на територията на общината в кратки срокове.</p> <p>Във всички наблюдения интервюираните лица са на мнение, че действащата система за налагане на глоби и наказания е неефективна и не предполага превенция на нарушения.</p>

Сериозен проблем продължава да бъде липсата на адекватен достъп до подходяща и достатъчна информация, свързана с управление на отпадъците, което силно затруднява и възпрепятства участието на гражданите в процеса по управление на отпадъци и прилагането на публичните политики.

Прави впечатление препоръката за сдружаване и насочване на гражданската енергия за създаване на движение „За по-чист Видин“, която потвърждава необходимостта от структура като Консултативния съвет за управление на отпадъците, формиран в рамките на проект "Повишаване на гражданското участие в местните политики по управление на отпадъците".

По време на наблюденията, реализирани през месец октомври 2019 г. са отправени конструктивни препоръки, които се свеждат до увеличаване провеждането на информационно-мотивационни кампании към обществеността за отговорно отношение към отпадъците, прилагане на утвърдени европейски практики и увеличаване броя на контейнерите за разделно събиране, монтиране на видеонаблюдение за превенция на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, улесняване на процедурата по изхвърляне на строителни отпадъци и създаване на гражданско обединение, целящо активно участие в процесите на взимане на решения по въпросите, свързани с чистотата на града и региона.

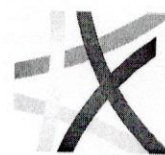
2. Резултати от наблюдения на място и интервю с представители на гражданското общество, медии, други потребители на публичната услуга

През текущия период е проведено наблюдение и среща с представител на регионалната медия „Видин Вест“.

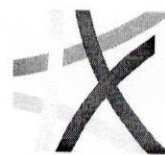
1	Оценка на дейностите по почистване, поддръжка, сметосъбиране и сметоизвозване <i>Представителят на медията, интервюиран по време на наблюдението счита, че на територията на Община Видин дейностите по почистване и поддръжка се осъществяват добре, спазва се утвърдения график, но последният за съжаление не е ефективно изготвен и не осигурява оптимално покритие на територията на общината в съответствие с нуждите.</i>
2	Оценка на дейностите по депониране на събраните отпадъци <i>Интервюираното лице не разполага с информация относно депонирането на отпадъци и</i>

	<i>съответно не може да даде оценка.</i>
3	<p>Достъп на обществеността до информация за управление на отпадъците, участие в процеса на взимане на решения, формиране, изпълнение и мониторинг на политиката по управление на отпадъците</p> <p><i>Според представителя на медиите обществеността разполага с базисна информация за управлението на отпадъците в общината, гражданите само са запознати с отговорните институции, включени в цикъла по управление на отпадъците, но не разполагат с повече информация. Според интервюираното лице информацията е налична, но е труднодостъпна за масовата публика, поради което е необходимо да се осигури по-лесен достъп до нея чрез подходящи канали за комуникация, които да подпомогнат реалното гражданско участие. Представителят на медиата е на мнение, че обществеността не проявява достатъчен интерес към проблемите с отпадъците на територията на общината.</i></p> <p><i>Изключително тревожен е фактът, че според интервюираното лице в Община Видин липсва както граждански и медиен контрол, така и институционален контрол върху изпълнението на политиката по управление на отпадъците.</i></p>
4	<p>Има ли отговорни структури/звена в цикъла по управление на отпадъците, които изпълняват неадекватно своите функции.</p> <p><i>Интервюираното лице е на мнение, че нито едно звено в цикъла по управление на отпадъците не работи адекватно, а се спазва само буквата на закона.</i></p>
5	<p>Добри практики в Община Видин за гражданско участие в областта на управление на отпадъците</p> <p><i>От 4-5 години местна неправителствена организация провежда екологична кампания за рециклиране и оползотворяване на хартиени отпадъци „Да спасим едно дърво“, в подкрепа на която се включват доста институции, в т.ч. и в национален мащаб. За съжаление участието на общинска администрация Видин не е достатъчно ниво, включват се само отделни служители, а институцията като цяло, не застава зад инициативата.</i></p>
6	<p>Обществен достъп до информация за разходите за управление на отпадъците в Община Видин, ефикасност и ефективност на разходите за УО</p> <p><i>Интервюираното лице споделя, че на интернет страницата на Община Видин е публикувана информация за разходите за управление на отпадъците, но за съжаление тя не е актуална. Въз основа на наличната информация лицето е на мнение, че извършените разходи по</i></p>

	<p><i>управление на отпадъците в Община Видин не кореспондират с постигнатите резултати – услугата се превъзлага на външен изпълнител, вместо с предвидения бюджет да се закупи необходимото оборудване и публичната услуга да се предоставя от общината.</i></p> <p><i>Според представителя на медията, ежегодният бюджет е напълно достатъчен за закупуване и текуща поддръжка на необходимата техника (съгласно действащите пазарни цени за подобно оборудване).</i></p>
7	<p>Степен на удовлетвореност от качеството на публичната услуга</p> <p><i>Представителят на медията заявява, че според разходите, които се отделят за тази публична услуга, предоставяното качество е на много лошо ниво. Ако разходите са в пъти по-малко, тогава оценката за качеството би могла да бъде по-висока.</i></p>
8	<p>Препоръки за подобряване на провежданата политика по управление на отпадъците</p> <p><i>Интервюираното лице отправя редица препоръки за и предложения за подобряване на провежданата политика по управление на отпадъците на територията на Община Видин:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. По-внимателно разписване на графици за сметосъбиране и сметоизвозване и определяне на маршрутите и локациите, съобразени с нуждите в съответните райони на града и населените места от общината.</i> <i>2. Броят и разположението на контейнерите за отпадъци да се съобрази с нуждите на потребителите.</i> <i>3. Да не се използват пластмасови контейнери за отпадъци.</i> <i>4. Изпълнението на публичната услуга по управление на отпадъците да не се възлага на външен изпълнител, а да се закупи техника, която да се поддържа и услугата да бъде изцяло общинска.</i>
9	<p>Коментари от гражданските наблюдатели. Заключение</p> <p><i>Интервюираният представител на медията споделя по време на наблюдението, че според разходите, които се отделят за публичната услуга по управление на отпадъците, предоставяното качество е на много лошо ниво. Разходите за управление на отпадъците в Община Видин не кореспондират с постигнатите резултати – предвиденият бюджет е напълно достатъчен за закупуване и текуща поддръжка на необходимото оборудване за предоставяне на публичната услуга от общината, вместо услугата да се превъзлага на външен изпълнител. Интервюираното лице е на мнение, че нито едно звено в цикъла по управление на отпадъците не работи адекватно, а се спазва само буквата на закона. Със съжаление се отбелязва, че в</i></p>

Община Видин липсва както граждански и медиен контрол, така и институционален контрол върху изпълнението на политиката по управление на отпадъците. Вината за това може да се търси както в институциите, така и в липсата на гражданска инициатива и интерес от страна на обществеността.

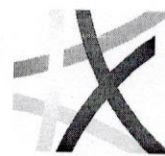
Интервюираното лице е на мнение, че графикът за сметосъбиране и сметоизвозване не е ефективно изготвен и не осигурява оптимално покритие на територията на общината в съответствие с нуждите на потребителите.

Отправени са редица конкретни препоръки с фокус върху прекратяване на възлагането на под-изпълнител на дейностите по управление на отпадъците, по-прецизно изготвяне на графици за сметосъбиране и сметоизвозване, оптимизиране броя на контейнерите за събиране на отпадъци и разполагането им съобразно реалните нужди на потребителите.

Част III. ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ И АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ГРАЖДАНСКОТО НАБЛЮДЕНИЕ

От проведените граждански наблюдения през месец октомври 2019 г. става ясно, че сред потребителите има противоречиво отношение към провежданата политика по управление на отпадъците в Община Видин. Цялостната оценка за качеството на публичната услуга по управление на отпадъците е доста ниска, като в допълнение са предоставени и редица конструктивни препоръки за подобряването ѝ. Гражданските наблюдения включват както представители на граждани и бизнес, потребяващи услугата, така и представител на медия. В резултат на извършваните до момента наблюдения и в тяхната съвкупност, се налага мнението, че централната градска част на общинския център се почиства и поддържа в много добро състояние, ежедневно, за разлика от крайните квартали, където услугата се предоставя много по-рядко и при много ниско качество. Графикът и маршрутите за сметосъбиране и сметоизвозване не са прецизирани и съобразени със съответните нужди в отделните части на общината.

По време на наблюденията се споделя мнението, че разходите за управление на отпадъците в Община Видин не кореспондират с постигнатите резултати – предвиденият бюджет е

напълно достатъчен за закупуване и текуща поддръжка на необходимото оборудване за предоставяне на публичната услуга от общината, вместо услугата да се възлага на подизпълнител. Споделя се мнението, че нито едно звено в цикъла по управление на отпадъците не работи адекватно, а се спазва само буквата на закона. Със съжаление се отбелязва, че в Община Видин липсва както граждански и медиен контрол, така и институционален контрол върху изпълнението на политиката по управление на отпадъците. По време на всички наблюдения се споделя мнението, че разделното събиране на отпадъци от опаковки не се изпълнява ефективно - липсва реално разделно събиране и изхвърляне на отпадъка от потребителите от една страна, а от друга се наблюдава смесване на отпадъците от всички контейнери на едно място по време на сметосъбирането, което действа силно демотивиращо на гражданите.

И през този месец се потвърждава категоричната подкрепа за въвеждането на организирана система за разделно събиране и извозване на биоразградими и биоотпадъци на територията на Община Видин, което следва да бъде сериозен индикатор за местната власт за необходимостта от проучване на добрите практики и прилагането ѝ на територията на общината.

Наличието и лесния достъп до информация, както и упражняването на ефективен и строг контрол от страна на институциите и налагането на санкции към нарушителите, ще мотивира гражданите по-активно да се включват със сигнали, препоръки и предложения по въпроси, свързани с управлението на отпадъците в общината.

Въпреки, че интервюираните потребители споделят за пропуски и проблеми в управлението на отпадъците в общината, всички отправят конструктивни препоръки и коментари за подобряване качеството на публичната услуга и повишаване на ефективността при прилагането на политиката по управление на отпадъците.

Изготвил,

Мария Великова

Ръководител Екип от граждански наблюдатели